

A Legfelsőbb Bíróság a dr.Iványi Ágnes ügyvéd ... által képviselt ... felperesnek a dr.Gibolya Zoltán ügyvéd ... által képviselt ... alperes ellen tejkvóta túllépése miatti díjfizetés iránt a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bíróságon 13.G.40.127/2009. számon folyamatban volt és a Debreceni Ítéltábla 2010. május 26-án kelt Gf.IV.30.392/2009/7. számú ítéletével jogerősen befejezett perében a jogerős ítélet ellen az alperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Legfelsőbb Bíróság mint felülvizsgálati bíróság a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.392/2009/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s:

A felperes tejtermelők, tejfeldolgozók, kereskedők, tejgyűjtők, fogyasztók által, a tej- termék piac összehangolására létrejött szakmai, gazdasági érdekképviselői tevékenységet folytató társadalmi szervezet, amelynek az alperes jogelődje révén (a továbbiakban: alperes) 2001. óta a tagja.

Az felperes alapszabályának II/3.3.2. pontja azt tartalmazza, ha a tag a tej mennyiség mértékére vonatkozó kvóta szabályzatban rögzítetttnél többet értékesít, az említett szabályzatban meghatározott szankciókkal sújtható. A Tej Terméktanács kvóta szabályzata szerint, ha az éves kvóta teljesítés az 5 %-ot meghaladja, a termelő köteles a küldöttközgyűlés által meghatározott pótdíjat az EU csatlakozást elősegítő alapba, a felperes számlája alapján befizetni. Az alapszabály III/7.13.d. pontja szerint, a küldöttközgyűlés kizárólagos hatáskörébe tartozik „az EU csatlakozási alapba történő tagi befizetési kötelezettségek mértékének meghatározása”, az ipari feldolgozásra értékesített tej mennyisége, valamint az ipari feldolgozásra felvásárolt tejliter

mennyiség, valamint az értékesített imitált és helyettesített tejalapú termékek tejhelyettesítő hányadának alapulvételével, az EU csatlakozási alapba történő bármely fizetési kötelezettség mértékének megállapítása, az EU csatlakozási alapba történő tagi befizetési kötelezettség teljesítési rendjének meghatározása."

A felperes 2003. június 26-án tartott küldöttközgyűlésén 33/2003. (VI.26.) számon határozat született arról, hogy annak a termelőnek, aki a rendelkezésre álló kvóta felett értékesít tejet, a túlteljesítés mértékére 60 Ft/liter EU csatlakozási alapba történő befizetést kell teljesítenie, a tehéntej termékpálya szabályozásáról szóló 5/1997. (I.30.) FM. rendelet (a továbbiakban: FM rendelet) 5. § 6. pontjában kapott felhatalmazás alapján.

Az alperes 2003. évben 1.882.828 liter saját tej kvótával rendelkezett. 2003. június 30-ig, más termelőktől, további 1.164.869 liter tej kvóta megszerzésével a 2003. évi kvótája 3.047.697 literre módosult. Az általa vállalt 152.385 liter termelési önkorlátozásra tekintettel, az általa értékesíthető nyerstej mennyisége: 2.895.312 liter volt. 2003. évben ezzel szemben, összesen 2.590.000 liter nyers tejet adott át ipari feldolgozásra.

A felperes a keresetében 25.816.140 Ft és ennek 2004. április 30-tól a kifizetésig járó késedelmi kamatainak megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Előadta, hogy az általa értékesített 2.590.000 liter tej mennyiséghez, a tej kvótát átruházók által, az átruházást megelőzően értékesített tej mennyiséget is hozzászámította. Az alperes terhére ezért 430.269 liter többlet értékesítés volt megállapítható. A többletértékesítés miatt, a 33/2003. (VI.26.) számú küldöttközgyűlési határozat alapján, a keresetlevélben megjelölt pénzbefizetést köteles teljesíteni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte. Állította, hogy a felperes által 2003. június 30-án kiállított igazolás alapján a termelési önkorlátozás figyelembevételével 2.895.312 liter tej értékesítésére volt jogosult. Ezzel szemben összesen 2.590.000 liter tejet értékesített, így a keresetben megjelölt pénz megfizetésére nem kötelezhető. Hivatkozott arra is, hogy a kvótát átadók átadást megelőző értékesítésére vonatkozó adatokat a felperesnek kellett volna nyilvántartania. A 2003. június 30-i igazolást annak figyelembevételével kellett volna kiállítania. Ennek elmulasztása miatt, utóbb, az alperes terhére fizetési kötelezettség nem állapítható meg. Utalt arra is, hogy a felperes által kiadott igazolásban foglaltak amiatt is irányadók voltak, mert az alulértékesítés is - akár a túlértékesítés - a kvóta tulajdonos számára fizetési kötelezettséget keletkeztetett.

Az elsőfokú bíróság, a Debreceni Ítéltábla Gf.IV.30.194/2008/4. számú végzésével elrendelt, megismételt eljárás során hozott ítéletével, kötelezte az alperest a keresetben megjelölt 25.816.140 Ft és 2004. április 30-tól a kifizetésig járó késedelmi kamatainak, valamint a per költségeinek a megtérítésére.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

Határozatának indokolásában kifejtette: a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a hatályon kívül helyező végzésben előírt további bizonyítást, a szükséges mértékben lefolytatta. Annak alapján, meglapozottan állapította meg, hogy az alperes a 2003. évre kapott tej kvótáját, legalább 430.269 literrel túlteljesítette, és emiatt, a 33/2003. (VI.26.) számú küldöttközgyűlési határozat szerint, a literenkénti 60 Ft díj megfizetésére köteles.

A másodfokú bíróság hangsúlyozta: az alapeljárásban és a megismételt eljárásban becsatolt okirati bizonyítékok alapján, kétséget kizáróan megállapítható volt, hogy az A. M. Sz. „f.a.” a 2003. évi kvótájának alperes részére történő értékesítéséig, 762.804 liter tejet értékesített. Jogi álláspontja szerint, ezt a mennyiséget hozzá kellett számítani az alperes által elismert, 2.590.000 liter saját tejértékesítéshez. A két mennyiség együttes összege, önmagában, meghaladta a felperes kereseti követelése alapjául számított 3.325.581 litert. Az elsőfokú bíróság, ezért helytállóan foglalt állást akként, hogy a felperes keresete annak ellenére alapos, hogy pontosan és teljeskörűen, valamennyi, az alperesnek kvótáját átadó fél átadást megelőző tejértékesítésének mértékét a felperes a megismételt eljárásban sem bizonyította.

A másodfokú bíróság szerint, a felperest nem terhelte mulasztás amiatt, hogy a 2003. június 30-án kiállított igazolásában a kvótát átadók addigi teljesítését nem tüntette fel. Az említett igazolást ugyanis az önkéntes termelési önkorlátozás támogatásáról szóló 25/2003. (III.31.) FVM. rendelet 4. §-ában foglaltak szerint, a 2003. évre vonatkozó teljes kvótamennyiség figyelembevételével kellett kiállítani. A termelőt ugyanis az adott évben megillető teljes kvótamennyiség alapján illette meg az önkorlátozás után járó támogatás. A másodfokú bíróság álláspontja az volt: a felperesi kvóta szabályzat 6/4/a. pontja alapján is az alperesnek tudnia kellett arról, hogy az évközbeni kvóta átruházás esetén, az átadás időpontjáig az átadónak, utána az átvevőnek kötelessége a kvóta teljesítése. Ezért neki is feladata lett volna annak figyelemmel kísérése, hogy az évközbeni kvótavásárlás alapján milyen mennyiség értékesítésére van lehetősége szankciómentesen.

A másodfokú bíróság az iratokhoz becsatolt, 2002. március 28-án keltezett kvóta szabályzatra alapította döntését. Utalt arra, hogy

az alperes csupán állította a fellebbezésében, de nem bizonyította, hogy a jogvita eldöntésére létezik egy újabb, 2003. február 3-i keltezésű szabályzat.

Hangsúlyozta azt is, hogy bár a tehéntej termékpálya szabályozásában alkalmazott kvótarendszerről szóló 69/2004. (IV.29.) FVM. rendelet 18. § (2) bekezdése hatályon kívül helyezte az FM. rendeletet, annak szabályait mégis alkalmazni kellett a perbeli eljárás során. Az említett új jogszabály 17. § (4) bekezdése ugyanis azt tartalmazza: a 2003. évre vonatkozó kvótátúlteljesítés esetén, a fizetendő összeggel kapcsolatos kötelezettségre, a Tej Terméktanács határozata irányadó.

A másodfokú bíróság kifejtette azt is: a jogvita eldöntése során nem volt jogi jelentősége annak, hogy a 33/2003. (VI.26.) számú küldöttközgyűlési határozatban írt fizetési kötelezettségnek mi volt a rendeltetése, és az mennyiben valósítható meg.

A jogerős ítélettel szemben az alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő. Elsődlegesen kérte annak hatályon kívül helyezését, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és az eljárt bíróság új eljárásra, új határozat hozatalára utasítását indítványozta.

Előadta, hogy a másodfokú bíróság ítélete az FM. rendelet 5. § (6) bekezdését sérti, mivel annak helyes értelmezése szerint kizárólag akkor sújtandó szankcióval a kvótáját túllépő tejtermelő, ha az országos tejkvóta túllépése is az adott évben megállapítható. Utalt a helyes értelmezést alátámasztó újabb jogszabályi előírásokra, illetve az azok talaján kialakult jogértelmezésre. Állította, hogy a kiszabott szankciónak a túltermelés levezetéséhez szükséges költségekkel kell arányban állnia. Hivatkozott arra, hogy a jogvita eldöntése tekintetében figyelembe veendő 2003. esztendőben nem volt országos tejtúltermelés. Előadta továbbá: jogellenes a kereset jogalapjaként megjelölt 33/2003. (VI.26.) számú küldöttközgyűlési határozat is. Annak meghozatalára azt megelőzően került sor, hogy az adott évi tejtúltermelés mértéke és költsége megállapítást nyert volna. Az alperes sérelmezte, hogy az eljárt bíróságok a Pp. 164. § (1) bekezdését megsértve, a felperest nem kötelezték az országos kvóta túllépés tényének és a túltermelés levezetési költségének bizonyítására. A döntésük meghozatala során helytelenül értelmezték a módosított FM. rendelet 5/A. § (4) bekezdése alapján a felperes által kiállított, az alperest megillető éves tejkvóta mértékéről szóló igazolásban foglaltakat. Az alperesi vélemény szerint a tejkvóta átruházói által megtermelt tej mennyiséget a felperesnek kellett volna nyilván tartania, és az alperest megillető tejkvóta mértéket arra tekintettel kellett volna feltüntetni az említett igazolásban. A felperes téves eljárása, terhére figyelembe nem

vehető. Az alperes hangsúlyozta azt is, hogy sem jogszabályi előírás, sem a tejkvóta szabályzat nem rendelkezik arról, hogy a tejkvóta átruházása esetén a jogutód terhére a jogelőd tejtermelése figyelembe vehető lenne.

Az alperes hivatkozott továbbá arra, hogy a másodfokú bíróság - tévesen - a 2002. március 28-i és nem a felülvizsgálati eljárás során mellékelte 2003. február 3-i kvóta szabályzatra alapította a döntését.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta a Pp. 275. § (2) bekezdése alapján. Megállapította, hogy a támadott határozat az alábbiakra tekintettel nem jogszabálysértő.

Elsődlegesen azt rögzíti: a felperes egy olyan társadalmi szervezet, amelynek az alperes is tagja. Az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvény (továbbiakban: Etv.) 9. § c) pontja értelmében, ezért köteles a felperesi alapszabályban meghatározott kötelelességeinek eleget tenni. Az alapszabály II/6.1.b. pontja alapján a testületi döntéseket be kell tartania. A III/7.13.d. pont értelmében hozott küldöttközgyűlési határozatban előírt befizetési kötelezettségét köteles teljesíteni. A perben nem merült fel arra vonatkozóan adat, hogy az említett küldöttközgyűlési határozatot bármely tag, a tudomásra jutástól számított 30 napon belül, bíróság előtt az Etv. 10. § (1) bekezdése alapján megtámadta volna, és annak jogellenességét jogerős ítélet megállapította volna. Az eljáró bíróságok ezért helytállóan fogadták el a felperes keresetének jogalapjaként e küldöttközgyűlési határozatot.

A peres felek egyezően adták elő, hogy az alperes 2003. évben 2.590.000 liter nyerstejet adott át ipari feldolgozásra. Köztük vita abban volt, hogy a felperes által, 2003. június 30-án kiállított igazolás szerint, az alperes nevén nyilvántartott 3.047.697 liter tejmenyiségre vonatkozó kvótára illetve a 152.385 literes termelési önkorlátozásra tekintettel, 2003. évben alperes részére értékesíteni engedélyezett 2.895.312 liter nyerstej mennyiség alapulvételével megállapítható-e az alperes terhére túltermelés, annak kiszámításakor az évközi kvóta átruházási ügyletek alapján, a jogelődök tejértékesítése figyelembeveendő-e.

A Legfelsőbb Bíróság egyetértett az eljáró bíróságokkal abban, hogy az alperest megillető kvótára eső tejtermelés mértékének megállapítása során a jogelődök tejtermelése nem volt figyelmen kívül hagyható. Mind a felperes által mellékelte, az alapíratok között fellelhető 2002. március 28-i, mind az alperes által a felülvizsgálati kérelemhez csatolt 2003. február 3-i kvóta szabályzat azt tartalmazza: az országos kvóta az évente termelhető

tehéntej azon mennyiségét jelöli, amely ipari feldolgozásra és közvetlen fogyasztói eladásra kerülhet. Az egyéni kvóta a felperes Tej Terméktanács által, a tejtermelőnek tárgy évre visszaigazolt, ipari feldolgozásra illetve közvetlen fogyasztói eladásra megtermelhető tej mennyiségét határozza meg. A tejkvóta - tehát - jogosultság - vagyoni értékű jog - amely a jogvita eldöntése során irányadó módosított FM. rendelet 4/A. § feltételei mellett átruházható.

A Ptk. 117. § (1) bekezdése szerint, átruházással a volt tulajdonostól lehet tulajdonjogot szerezni. A jogutód az átruházás folytán a jogelőd helyébe lép. Az évközben tejkvótát megszerző új tulajdonos, ezért csak olyan mértékben élhet tejtermelési jogával, amilyen mértékben az adott tejkvótát a jogelődje még nem használta ki. Az alperes alaptalanul hivatkozott arra, hogy a felperes a részére 2003. júniusában kiadott igazolásban az őt megillető tejkvótát helytelenül tüntette fel. Az adott tejkvóta - mint megtermelhető tejmennyiséghez való jog - a tulajdonátruházással nem változott. Azt nem befolyásolta, hogy ténylegesen az alperes jogelődje, illetve a jogutód alperes már milyen mennyiségű tejet értékesített.

Az eljárt bíróságok a felperes által becsatolt okiratok alapján, a Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértése nélkül, okszerűen következtettek arra, hogy az A. M. Sz. „f.a.” 2003. évi kvótájának értékesítéséig már teljesített 762.804 liter tejmennyiségre tekintettel, az alperes, a 2003. évre megállapított tejkvótáját, legalább 430.269 literrel túllépte.

A megelőzően kifejtettek értelmében, a 33/2003. (VI.26.) számú küldöttközgyűlési határozat jogellenessége a jelen perben nem volt vizsgálható. Az abban foglaltak az alperesre kötelezőek. Annak alapján a literenként megállapított 60 Ft-tal, és a túlteljesített tejmennyiséggel számolva, az eljárt bíróságok helytállóan kötelezték a keresetben megjelölt 25.816.140 Ft megtérítésére. A küldöttközgyűlési határozat alapján fennálló fizetési kötelezettség miatt nem volt jogi jelentősége annak, hogy 2003. évben az országos kvóta túllépésre került-e, a tej túltermelés miatt a többlet tejmennyiség feldolgozásához többlet költségigény felmerült-e.

A Legfelsőbb Bíróság mindezekre tekintettel az érdemi döntés elbírálására kiható eljárási jogszabálysértés nélkül hozott, az anyagi jogszabályoknak megfelelő jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő, igazolt felülvizsgálati eljárási költsége nem merült fel. A Legfelsőbb Bíróság, ezért arról a Pp. 270. § (1) bekezdése folytán alkalmazandó 78. § (1) bekezdése alapján nem rendelkezett. Az alperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelme miatt viselni

köteles az általa lerótt eljárási illetékből, illetve képviselőjének munkadíjából álló költségeket.

Budapest, 2011. március 31.

*Dr.Bodor Mária sk. a tanács elnöke, Dr.Pethőné dr.Kovács Ágnes sk.
előadó bíró, Dr.Csóke Andrea sk. bíró*